Dosarul nr. 3-3246/2024
2-24060618-12-2-05062024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

11 iunie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător Cristina Panfil
Grefier Eugenia Dîrțu

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Chicu Andrei împotriva Centrului Național Anticorupție cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La data de 31 mai 2024, Chicu Andrei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național Anticorupție cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 20 martie 2024 Chicu Andrei s-a adresat cu o cerere către Centrul Național Anticorupție prin care a solicitat să-i fie calculat stagiului de muncă pe perioada 23.12.2016-29.12.2023 cu aplicarea privilegiilor prevăzute de HG nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare modificată prin HG nr. 1048/2023 în vigoare din 28.12.2023 cu calcularea stagiului de muncă o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

De asemenea, reclamantul a menționat că, prin răspunsul nr.08/02-5483 din 01.04.2024 CNA îl informează pe reclamantul Chicu Andrei că HG nr. 87/1994 a fost modificată prin HG 1048/23 (în vigoare din 28.12.2023) și că noul certificat a fost expediat conform procedurilor reglementate de HG 1176/2010 Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Totodată, reclamantul a indicat că, nefiind de acord cu răspunsul primit reclamantul Chicu Andrei s-a adresat la data de 20.04.2024 cu cerere prealabilă către CNA prin care a solicitat emiterea actului administrativ favorabil cu calcularea vechimii în muncă pentru perioada de activitate 23.12.2016-29.12.2023 în funcție publică cu statul special în cadrul unei subdiviziuni cu destinație specială a Direcției generală asigurare operativă în conformitate cu înlesnirile prevăzute de HG nr.78/1994 modificată cu HG 1048/2023.

Prin răspunsul nr.08/03-7401 din 02.05.2024 CNA informează reclamantul că HG nr.78/1994 până la 28.12.2023 nu-i sunt opozabile din cauza vidului legislativ.

Consideră răspunsurile CNA nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 și nr. 08/03-7401 din 02.05.2024 a CNA drept nefondate și care urmează a fi anulate.

Conform actelor prezentate se constată că Chicu Andrei a început activitatea profesională în cadrul CNA prin Ordinul nr. 0125 din 23.12.2016 și a deținut funcția de ofițer superior de investigație pentru cazuri excepționale al Direcției ”F” în cadrul Direcției generale asigurare operativă din cadrul CNA, beneficiind pe parcursul activității spor pentru grad militar, salariu de bază, spor pentru performanță, caracter specific, spor în valoare fixă, ajutor material și alte sporuri suplimentare cu caracter permanent.

Prin ordinul CNA nr.0141ef din 27.12.2023 reclamantul Chicu Andrei a fost eliberat din serviciu în cadrul CNA, iar la 27.12.2023 i-a fost eliberat Certificatul nr. 08/176 prin care administrația îl informează că prevederile HG nr. 78/1994 perioada serviciului în cadrul CNA nu se calculează cu înlesniri.

Face referire la prevederile art. art. 198 alin.(1), 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

Notează că, în conformitate cu prevederile art. 25 alin.(1) lit. k) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție ” în exercitarea obligațiilor de serviciu, angajatul Centrului, în limita împuternicirilor funcției pe care o deține, are dreptul: k) să beneficieze de asigurare financiară, materială, medicală, de pensie și de alte tipuri de asigurări prevăzute de legislație.

Susține că, în conformitate cu prevederile art.42^1 alin.(2) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la CNA ”Perioada de serviciu în cadrul Centrului în calitate de ofițer anticorupție al subdiviziunii cu destinație specială se include în vechimea în muncă specială care acordă dreptul la pensie și se calculează de la coeficientul 1 la 1,5 conform legislației în vigoare. Subdiviziunile cu destinație specială sunt stabilite de directorul Centrului. ”

CNA prin respingerea pretențiilor înaintate de reclamantul Chicu Andrei în cererea prealabilă nu a ținut cont că, acesta a fost angajat în cadrul CNA începând cu data de 23.12.2016 până la 29.12.2023 în funcția de ofițer superior de investigație în Direcția Direcției generale asigurare operativă din cadrul CNA și îi sunt aplicabile prevederile legale cu privire la protecția socială din Legea nr.1104/2002.

Susține că, începând cu perioada 23.12.2016 până la 29.12.2023, reclamantul Chicu Andrei a fost angajat în ofițer de investigație al Direcției generale asigurare operativă din cadrul CNA, fiindu-i aplicabile privilegiile la calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile oferite în baza pct.8 lit.c) din HG nr.78/1994 și art.42^1 din Legea nr. 1104/2002.

În conformitate cu pct.8 lit.c) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și îndemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se menționează că ” La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor

din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: c) o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în toate funcțiile deținute, în subdiviziunile cu destinație specială ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrului Național Anticorupție, Departamentului Trupelor de Grăniceri, Poliției de Frontieră, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Protecție și Pază de Stat - în condiții stabilite, respectiv, de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Departamentul Trupelor de Grăniceri, Departamentul Poliției de Frontieră, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Protecție și Pază de Stat;

Astfel, constată că activitatea reclamantului în perioada 2016-până 2023 în care a fost angajat la CNA în calitate de ofițer anticorupție al subdiviziunii cu destinație specială cade sub incidența prevederilor pct. 8 lit. c) HG nr.78/1994 (modificată prin HG nr. 1048/2023) și Legii nr.1104 din 06.06.2002, or îndeplinirea obligațiilor stabilite prin ordinile ANP avea loc în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, cu regim de pază, supraveghere și escortare.

Raportând normele legale la speța dată, observă că norma de drept menționată (pct. 8 lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994) este aplicabilă cazului Chicu Andrei pe perioada 2016-2023, iar modul de redare a prevederilor acestei norme de către legiuitor nu viciază aplicabilitatea ei de către instanța de judecată.

Astfel, prin probele prezentate este cert faptul că, Chicu Andrei își îndeplinea atribuțiile ca angajat al CNA, și respectiv are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 1.5 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și îndemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Cu atât mai mult că pârâtul CNA nu are competență de a interpreta prevederile legale prevăzute de HG nr.78/1994 și Legea nr.1104/2002.

Din esența normelor de drept enunțate rezultă ca pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în calitate de ofițer anticorupție al subdiviziunii cu destinație specială.

Consideră că instanța de judecată urmează să constate faptul că reclamantul Cheu Andrei conform sarcinilor de serviciu, își exercita obligațiile și nemijlocit în cadrul CNA în calitate de ofițer superior de investigație pentru cazuri excepționale al Direcției ”F” în cadrul Direcției generale asigurare operativă din cadrul CNA.

Relevant este faptul că art.22 din Constituție R. Moldova (neretroactivitate legii) prevede că ”nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos” și în speța dată situația lui Chicu Andrei este legată de prevederile Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, care enunță următoarele: "Dacă ulterior comiterii infracțiunii legea prevede aplicare unei pedepse mai ușoare, delicventul trebuie să beneficieze de aceasta".

Susține că, Administrația Națională a Penitenciarelor nu a examinat cererea prealabilă în conformitate cu prevederile art. 167 Cod administrativ, or pârâtul nu s-a expus asupra argumentelor invocate de către reclamant și nu a emis actul individual administrativ favorabil, examinând cererea prealabilă ca o petiție.

Așadar, reclamantul Chicu Andrei deținând pe parcursul activității sale în cadrul CNA funcție de ofițer superior de investigație pentru cazuri excepționale conform fișei de post, ordinului de angajare, carnetului de muncă în speța dată perfect sunt raportate la normele legale în situația reclamantului.

Prin urmare, reclamantul Chicu Andrei a solicitat obligarea Centrului Național Anticorupție de a efectua recalcularea vechimii în muncă a lui Chicu Andrei, cu includerea în ea a avantajelor o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pe perioada 23.12.2016 - 29.12.2023 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 02 august 2024, din partea pârâtului Centrul Național Anticorupție a parvenit referința pe marginea acțiunii, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată (f.d. 31-49).

În motivarea referinței a indicat că, Chicu Andrei prin cererea prealabilă din 20 martie 2024, a comunicat Centrului Național Anticorupție că a activat în cadrul Centrului Național Anticorupție în perioada 23.12.2016-29.12.2023 și a menționat că la data de 04.01.2024 i-a fost adus la cunoștință certificatul nr. 11 din data de 29.12.2023 privind vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei unde se reflectă informația precum că are un stagiul de activitate în cadrul Centrului de 07 ani 00 luni 04 zile, fapt care după părerea reclamantului nu corespunde adevărului, or invocă Hotărârea de Guvern nr. 78/1994.

Totodată a menționat că a fost implicat în serviciu până la data de 29.12.2023, iar certificatul nr. 07/176 din 27.12.2023 și ordinul CNA nr. 0141 ef din 27.12.2023 privind eliberarea din serviciu nu corespunde cu ultima zi de muncă.

Respectiv, prin răspunsul nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 Centrul Național Anticorupție a comunicat reclamantului că certificatul nr. 11 din 29.12.2023 cu parafa „secret” a fost rectificat în conformitate cu HG nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și a fost expediat către Casa Națională de Asigurări Sociale, Direcției generală pensii și alocații.

La data de 23.04.2024, reclamantul Chicu Andrei mai depune o cerere către Centrul Național Anticorupție prin care invocă că nu ar fi primit răspuns la prima cerere și solicită ca să

îi fie calculată vechimea în muncă în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 78/1994.

Astfel, prin răspunsul nr. 08/03-7401 din 02.05.2024 emis de Centrul Național Anticorupție, reclamantului i s-a comunicat că anterior a fost informat referitor la cererea sa prealabilă, și că prevederile pct. 8 lit. c) din pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ofițerilor anticorupție a Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare oferă dreptul calculării cu înlesniri a perioadei de activitate în cadrul subdiviziunii cu destinație specială după intrarea acesteia în vigoare, or conform art. 73 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și de regulă nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

Suplimentar, i s-a explicat reclamantului că nu există temei legal pentru recalculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, în sensul calculării cu înlesniri a perioadei de activitate în cadrul subdiviziunii cu destinație specială (23.12.2016-28.12.2023), or, intrarea în vigoare a modificărilor la Hotărârea Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare s-au realizat la 28.12.2023, or la caz reclamantul s-a eliberat din serviciu la 29.12.2023 din serviciu.

Face referire la prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție, art. art. 5, 10 alin. (1), 17, 21 alin. (1)-(3), 22 alin. (1)-(2), 11 alin. (1), (2) din Codul administrativ.

Raportând, normele citate la speța dedusă judecății constată că cererea reclamantului este una inadmisibilă.

La data de 05.06.2024, Chicu Andrei în dezacord cu răspunsul nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 recepționat în modul stabilit de lege, la 10.04.2024 a înregistrat în Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național Anticorupție, privind calcularea vechimii în muncă și stabilirea pensiei (acțiune în contencios administrativ) or Centrul Național Anticorupție în speță nu este organul competent nici pentru calcularea vechimii în muncă nici pentru stabilirea pensiei.

În aserțiunea dată, și așa cum a fost specificat supra, reclamantul a înaintat o cerere prealabilă Centrului Național Anticorupție la data de 20.03.2024 care a fost înregistrată în cadrul Centrului Național Anticorupție cu nr. 5030 din 20.03.2024.

În continuare la cererea prealabilă prin răspunsul nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 Centrul Național Anticorupție a comunicat reclamantului că, certificatul cu nr. 11 din 29.12.2023 cu parafa „secret” a fost rectificat în conformitate cu HG nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului

administrației penitenciare modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1048/2023(în vigoare din 28.12.2023) și a fost expediat către Casa Națională de Asigurări Sociale, Direcției generală pensii și alocații.

Totodată, a fost informat prin răspunsul din nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 referitor la calea de atac/modalitatea de contestare în partea ce privește decizia pe marginea examinării cererii sale prealabile din 20.03.2024 în ordinea prevăzută de Codul administrativ, în termen de 30 de zile din data comunicării fără respectarea procedurii prealabile.

Conform avizului de recepție decizia pe marginea cererii prealabile din 20.03.2024 a fost recepționată de către reclamantul Chicu Andrei la data de 10.04.2024 fapt ce se demonstrează prin aplicarea semnăturii care coincide atât cu cea din buletinul de identitate cât și cu semnătura aplicată pe cererea prealabilă din 20.03.2024.

Astfel reclamantul nu poate invoca că nu a primit decizia pe marginea cererii sale prealabile, or, nu a făcut cunoștință cu aceasta, la caz cererea prealabilă a fost examinată conform actelor normative în vigoare și solicitarea sa de încadra stagiul de activitate prin prisma Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1048/2023 (în vigoare din 28.12.2023) a fost satisfăcută, or acestuia i s-a calculat zilele de 28 și 29 decembrie 2023, de activitate în cadrul Centrului, în conformitate cu modificările în vigoare la Hotărârea de Guvern nr. 78/1994.

Face referire la prevederile art. 209 alin. (1), (2), art. 97 alin. (1), (3), 109 alin. (1), (2) din Codul administrativ.

Astfel, în sensul celor enunțate, concluzionează că, actele cauzei atestă neîndeplinirea condițiilor de respectare a termenului de înaintare a acțiunii. Or, cadrul legal citat, indică fără echivoc temeiurile de admisibilitate a acțiunii în procedura contenciosului administrativ, și anume: prezența unui act administrativ individual defavorabil comunicat destinatarului de respingere a solicitării; competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ și respectarea termenului de depunere a cererii de chemare în judecată.

De asemenea, face referire la prevederile art. 195 Cod administrativ și art. art. 111, 110, 113 alin. (1), 61 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Conchide că, având în vedere că acțiunea în contencios a fost înaintată la data de 05.06.2024, adică cu depășirea termenului de 30 de zile, consideră că reclamantul urma să depună diligența necesară pentru a contesta în termen decizia Centrului Național Anticorupție la cererea sa prealabilă care a recepționat-o la data de 10.04.2024.

Atrage atenția că, reclamantul urma să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Ham vs. Germania, nr. 7557/06 din 11 septembrie 2007) și de a contesta în termenul legal decizia Centrului Național Anticorupție, fapt care a fost

ignorat de către aceasta, prin urmare, generând, omiterea termenului prescris la înaintarea unei acțiuni în obligare.

Astfel, ultimul intentează acțiunea în contencios administrative de fapt în temeiul cererii cu nr. 7371 din 24.04.2024, unde invocă că nu ar fi primit răspuns la cererea prealabilă nr. 5039 din 20.03.2024, fapt ce nu corespunde cu adevărul, or semnătura reclamantului este aplicată pe avizul de recepție precum că aceasta a recepționat decizia Centrului Național Anticorupție la data de 10.04.2024.

Mai mult ca atât, în sensul dat Centrul Național Anticorupție a emis un răspuns petiționarului prin care l-a informat că prin scrisoarea cu nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 i-a fost comunicat răspunsul referitor la decizia pe marginea cererii prealabile din 20.03.2024.

Suplimentar, a fost descrisă procedura de intrare în vigoare a actelor normative, în contextul în care anterior, a fost satisfăcută cererea prealabilă a petiționarului în partea ce privește calcularea zilelor de 28 și 29 decembrie 2023 în stagiu prin prisma Hotărârii Guvernului nr. 78/1994.

Or reclamantul, a omis din neglijență termenul de 30 de zile de contestare a deciziei Centrului Național Anticorupție expusă în scrisoarea cu nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 și încearcă prin acțiuni abuzive de a duce în eroare atât instanța de judecată cât și participanții la proces.

Consideră că, răspunsul unei autorități publice care cuprinde expunerea punctului de vedere cu privire la aprecierea unei cerințe, interpretarea legii, - nu poate fi considerat un act administrativ defavorabil domnului Chicu Andrei, deoarece răspunsul în cauză nu produce nici un efect juridic față de persoana care l-a solicitat.

Răspunsul Centrului Național Anticorupție prin care atestă date existente referitor la vechimea în muncă în evidența acesteia, de asemenea, nu constituie un act administrativ producător de efecte juridice.

Totodată, instanța nu este în drept să inițieze o dispută asupra conținutului unui răspuns la o cerere adresată Centrului Național Anticorupție, deoarece domnul Chicu Andrei nu poate să pretindă ca răspunsul la cererea sa să fie dat conform propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, or forma și conținutul răspunsului fiind atributul exclusiv în responsabilitatea și aprecierea funcționarului din cadrul Centrului Național Anticorupție - care deținând calitatea de funcționar public - în virtutea executării cu diligență a atribuțiilor funcționale - manifestă și expune în numele autorității opinia argumentată asupra unei cerințe formulate în cererea prealabilă.

Referitor la temeinicia acțiunii în contencios administrativ, atrage atenția că, este important de identificat din cererea de chemare în judecată a reclamantului scopul urmărit de către acesta, or reieșind din pretențiile acestuia, ultimul pretinde că Centrul National Anticorupție i-ar fi încălcat un drept social și prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, or, în preambulul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 expres sunt indicate actele normative superioare pe care se întemeiază, și anume: Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și Hotărârea

Parlamentului Republicii Moldova nr.l545-XII din 23 iunie 1993 „Pentru punerea în aplicare a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne”.

Mai mult ca atât, la caz, obiectul litigiului constă în obligarea Centrului Național Anticorupție de a elibera un certificat cu referire la calculul vechimii în muncă a reclamantului cu înlesniri în limita pretențiilor acestuia în vederea stabilirii pensiei, este de menționat că ultimul este deja beneficiar de pensie în temeiul Legii 1544/1993, or pretențiile acestuia sunt în afara cadrului legal în contextul în care dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu, cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Aici, argumentează că pretențiile reclamantului în sensul formulat sunt neîntemeiate or, funcția acestuia de ofițer superior de investigații PCE Direcția „F” a D.G.A.O. a Centrului Național Anticorupție nu s-a considerat până la data de 28.12.2023 funcție în sensul pct. 8 lit. c) din HG 78/1994 ca funcție, în subdiviziunile cu destinație specială, a Centrului Național Anticorupție, - în condiții stabilite, respectiv, de Centrul Național Anticorupție.

Astfel, consideră că urmează de stabilit încă dacă poate fi pusă în sarcina Centrului Național Anticorupție obligația de a efectua calculul vechimii în muncă, întrucât în conformitate cu pct. 8, subpct. 11) și pct. 9 subpct. 3) din regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, anexă nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 230/2020, atribuțiile principale ale Casei Naționale sunt: certifică stagiul de cotizare, în baza contului personal de asigurări sociale, la solicitarea persoanei asigurate; să verifice autenticitatea actelor, eliberate de organele abilitate, care confirmă stagiul de cotizare și venitul asigurat, or la caz Casa Națională de Asigurări Sociale a verificat stagiul de cotizare al reclamantului și nu a intervenit cu careva rectificări.

Mai mult, nici un act normativ nu prevede obligația Centrului Național Anticorupție de a calcula vechimea în muncă ofițerilor anticorupție.

Or, în conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 se stabilește că asigurarea cu pensii a militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin urmare, având în vedere art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern, consideră că Centrul Național Anticorupție nu este organul competent în

sarcina căreia revine obligația de a calcula vechimea în muncă în muncă în temeiul invocat de reclamant.

Totodată, atrage atenția că, reclamantul își întemeiază acțiunea în contencios administrativ în baza prevederilor art. 42^1 alin. (2) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, care stabilește că, perioada de serviciu în cadrul Centrului în calitate de ofițer anticorupție al subdiviziunii cu destinație specială se include în vechimea în muncă specială care acordă dreptul la pensie și se calculează de la coeficientul 1 la 1,5 conform legislației în vigoare. Subdiviziunile cu destinație specială sunt stabilite de directorul Centrului", prevederi care au intrat în vigoare la data de 04.06.2024, iar reclamantul a fost eliberat din funcție la data de 29.12.2023.

Suplimentar, decelează că legiuitorul urmărind imperative strategice ce țin de combaterea corupției prevăzute de Strategia Securității Naționale aprobată prin HP 153/2011, cât și modificarea Legii securității Statului 618/1995 și Legii 619/1995 privind organele securității statului, prin completarea acesteia cu Centrul Național Anticorupție care este un organ specializat în prevenirea și combaterea corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile, cât și modificarea Legii nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție prin Legea nr. 99 din 25.04.1024, în vigoare 04.06.24) legiuitorul a reglementat la art. 42^1 alin. (1) și (2) din actul normativ menționat că, vechimea în muncă/stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiilor directorului, directorului adjunct și ofițerilor anticorupție se calculează în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544/1993, iar pentru funcționarii publici din cadrul Centrului, se calculează în conformitate cu Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

Perioada de serviciu în cadrul Centrului în calitate de ofițer anticorupție al subdiviziunii cu destinație specială se include în vechimea în muncă specială care acordă dreptul la pensie și se calculează de Ia coeficientul 1 la 1,5 conform legislației în vigoare. Subdiviziunile cu destinație specială sunt stabilite de directorul Centrului.

În acest sens, în urma modificărilor din anul 2024 efectuate la Legea nr. 1104/2004 și Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 și ținând cont de prevederile Legii 245/2008 cu privire la secretul de stat, directorul Centrului Național Anticorupție prin act normativ departamental a stabilit subdiviziunile cu destinație specială din cadrul Centrului Național Anticorupție, după intrarea modificărilor în vigoare.

Respectiv, în această ordine de idei este de menționat faptul că, la 28.12.2023 au intrat în vigoare și prevederile pct. 8 lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar unde Centrul Național Anticorupție a fost inclus la pct. 8 lit. c) alineatul al patrulea ca instituție Centrul Național Anticorupție care are în subordinea sa subdiviziuni cu destinații speciale iar pentru activitatea în cadrul acestora vechimea în muncă se calculează cu înlesniri.

Deci, se atestă faptul că, atât Legea specială din 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție în redacția din 2023 cât și Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, nu prevedea careva norme cu referire la activitatea colaboratorilor în subdiviziunile cu destinație specială din cadrul Centrul Național Anticorupție.

În acest context, temei juridic în vederea calculării vechimii în muncă cu înlesniri pentru perioada 23.12.2016-28.12.2023 nu există, dar reclamantului i-a fost calculată perioada cu înlesniri de la data de 28.12.2023-29.12.2023, fapt demonstrat prin certificatul anexat în dosarul administrativ.

La caz atât Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, cât și Legea specială din 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (în redacția de până la 28.12.2023)-nu stabilea careva înlesniri în sensul invocat de reclamant, or, normele de tehnică legislativă statuează că actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care actul normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

Conform art. 6 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative: a) Constituția Republicii Moldova; b) legile și hotărârile Parlamentului; c) decretele Președintelui Republicii Moldova; d) hotărârile și ordonanțele Guvernului; e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; f) actele normative ale autorităților publice autonome; g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; h) actele normative ale autorităților administrației publice locale.

Conform art. 7 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sunt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative.

Actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent. In cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat. în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).

Conform art. 16 alin. (1) - (2) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. în clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sânt emise sau aprobate. Prevederile legale citate supra subliniază principiul fundamental al ierarhiei normelor juridice, care este o parte esențială a oricărui sistem juridic, inclusiv cel al Republicii Moldova.

Notează că, în conformitate cu aceste prevederi, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome sunt obligate să emită sau să aprobe acte normative numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. în context, autoritățile nu pot să acționeze arbitrar, ci trebuie să respecte cadrul legislativ superior stabilit de aceste actele normative. Orice act normativ emis de aceste autorități trebuie să fie în conformitate cu prevederile actelor normative superioare și nu poate să le contrazică. Acest principiu asigură coerența și uniformitatea în cadrul sistemului juridic și previne posibilitatea unor contradicții între diferitele niveluri de reglementare.

De asemenea, este esențial ca în clauza de adoptare a actelor normative emise de aceste autorități să fie indicat în mod expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate. Aceasta este o garanție a transparenței și asigură că toate părțile interesate pot înțelege clar baza legală a acțiunilor respective.

Așadar, aceste prevederi încorporează și asigură respectarea principiului fundamental al statului de drept, conform căruia toate autoritățile publice sunt supuse legii și trebuie să acționeze în cadrul limitelor stabilite de aceasta.

Relevante speței sunt și dezideratele Hotărârii Curții Constituționale nr. 27 /2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăti sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a menționat că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

Deci, un asemenea drept social odată ce reclamantul la dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 30.12.2023, respectiv, toate modificările operate în actele legislative, care reglementează modul de calculare a vechimii în muncă și stabilirea pensiei au efect doar pentru persoanele - ofițerii anticorupție, care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavând efect retroactiv, potrivit regulilor generale de acțiune a legii în timp. Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Prezintă relevanță și faptul că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 30 martie 2004, s-a constatat că, dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrând în contradicție cu art. 22 din Constituție. Conform regulii generale, legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Articolul 7 din Codul civil al Republicii Moldova stipulează expres că legea civilă nu are caracter retroactiv și urmează a fi apreciat critic argumentele reclamantului în partea retroactivității legii invocând legea penală.

Or, este inadmisibil de a atribui efect retroactiv legii, ce modifică condițiile de constituire a unei situații juridice anterioare, ceia ce contravine direct prevederilor alin. (1) - (3) art. 7 din Codul civil, care stipulează că legea civilă nu are caracter retroactiv.

Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel.

Suplimentar și Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29.10.1998 privind interpretarea art.76 din Constituția Republicii Moldova "Intrarea în vigoare a legii" stabilește ca prin însăși natura principiului activității legii, o lege nouă este aplicabilă din momentul intrării ei în vigoare. Intrarea în vigoare a legii este condiționată, la rândul ei, de respectarea dispozițiilor art. 74 și 76 din Constituție. Pentru a face cunoscută legea adoptată și promulgată, ea se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova". Astfel, intrarea în vigoare a legii este subordonată publicării sale. Constituția prevede expres că nepublicarea legii atrage inexistența acesteia.

În speță, sunt irelevante și neaplicabile argumentele reclamantului în partea ce privește aplicarea unei pedepse mai ușoare în materie penală, or la cazul dedus judecății se pune în discuție drepturi civile care au o reglementare diferită de cea penală, deoarece legea penală de cea civilă au scopuri diferite, în speță dreptul la vechime în muncă cu înlesniri în subdiviziunile cu destinație specială al Centrului Național Anti corupție se naște din momentul intrării în vigoare a alin. (2) art. 421 din Legea 1104/2022 adică la data de 04.06.2024 și Hotărârii Guvern nr. 78//1994 și instituirii funcției respective ca funcție din cadrul subdiviziunii cu destinație specială, or raportând argumentele reclamantului la cadrul normativ aplicabil speței, ultimul beneficiază de înlesniri doar în urma intrării în vigoare a actelor normative prin care au fost instituite norme cu privire la înlesniri.

Astfel, prin Legea 1544/1993 se stabilesc condițiile de asigurare cu pensii a cetățenilor Republicii Moldova: militari ai Forțelor Armate, colaboratori ai Serviciului de Protecție și Pază de Stat, ofițeri de informații și securitate, persoane din corpul de comandă și din trupele

organelor afacerilor interne, persoane din efectivul de comandă suprem și colaboratori care îndeplinesc serviciul special prin contract în cadrul Centrului Național Anticorupție, funcționari publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, pensionari din rândul militarilor forțelor armate, al organelor securității statului, al persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al persoanelor care au îndeplinit serviciul militar sau special prin contract în cadrul organelor similare anterioare celor nominalizate, inclusiv ale fostei U.R.S.S., și familiile acestora.

Iar, preambulul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se asigură persoanelor care execută serviciul nemijlocit în subdiviziune cu destinație specială, totodată se stabilește că scopul hotărârii vizate este de a pune în aplicare Legea 1544/1993.

Conform alin. (1)-(3) art. 5 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii. Normele juridice generale sânt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. Normele juridice speciale sânt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

În asemenea circumstanțe și raportând la cazul dedus judecății, protecția socială a ofițerilor anticorupție din cadrul Centrului Național Anticorupție este prevăzută de legea specială, astfel ținând cont că acest drept de calcul al vechimii în muncă cu înlesniri pentru ofițerii anticorupție al centrului apare prin modificările operate la legea specială în anul 2024, adică după ce s-a eliberat reclamantul din serviciu, or chiar și după stabilirea pensiei acestuia, or intenția legiuitorului de a acorda înlesniri la calcularea vechimii în muncă a fost instituit prin modificările la Legea 1104/2002 care au intrat în vigoare la data de 04.06.2024, respectiv intenția legiuitorului nu a fost de aplica pentru toți colaboratorii centrului calcularea vechimii în muncă cu înlesniri deoarece aceasta nu era specificat nici în Legea specială nici în actul subordonat legii până la data de 28.12.2023, și Centrul Național Anticorupție nu avea nici subdiviziuni cu destinație specială până la data de 28.12.2023.

Or, principiul neretroactivității legii urmărește protejarea libertăților, contribuie la adâncirea securității juridice, a certitudinii în raporturile interumane. Principala valoare a ordinii de drept constă în posibilitatea oferită fiecăruia de a-și conforma comportamentul regulilor dinainte stabilite. Ca urmare, dreptul reclamantului constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut, conform prevederilor art. 7 din Codul civil, care stabilește expres că, legea civilă nu are caracter retroactiv.

Suplimentar, reiterează că din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la data de 29.12.2023 Centrul Național Anticorupție a emis certificatul prin care se confirmă că reclamantul a fost asigurat cu drepturi bănești până la data de 29.12.2023, totodată de către Secția resurse

umane al Centrului Național Anticorupție a fost eliberat reclamantului certificatul cu nr. 08/176 din 27.12.2023 prin care se confirmă că Chicu Andrei a activat în cadrul Centrului de la 23.12.2016-29.12.2023.

La 20.03.2024, reclamantul Chicu Andrei a înaintat către Centrul National Anticorupție o cerere prealabilă care a fost înregistrată în cadrul centrului cu nr. 5039 din 20.03.2024 prin care solicită rectificarea certificatului nr. 11 din 29.12.2023 și aplicarea situației sale a Hotărârii de Guvern nr.78/1994.

La cererea prealabilă din 20.03.2024 a reclamantului prin răspunsul nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 Centrul Național Anticorupție a comunicat reclamantului că, certificatul cu nr. 11 din 29.12.2023 cu parafa „secret" a fost rectificat în conformitate cu HG nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1048/2023 (în vigoare din 28.12.2023) și a fost expediat către Casa Națională de Asigurări Sociale, Direcției generală pensii și alocații.

În acest context, pentru zilele de 28-29 decembrie 2024 reclamantului i s-a calculat vechimea în muncă cu înlesniri ținând cont de prevederile Hotărârea Guvernului nr. 1048/2023 (în vigoare din 28.12.2023) adică cererea reclamantului a fost satisfăcută.

Totodată în alineatul 3 al deciziei Centrului Național Anticorupție pe marginea cererii prealabilă a reclamantului s-a indicat expres că, în caz de dezacord cu răspunsul vizat sunteți în drept să îl contestați în instanța de contencios administrativ (Judecătoria Chișinău sediul Râșcani) conform prevederilor codului administrativ, în termen de 30 de zile de la data comunicării, tară respectarea procedurii prealabile. Decizia a fost adusă la cunoștința reclamantului prin scrisoare recomandată recepționată de reclamant la data de 10.04.2024, fapt confirmat prin semnătura reclamantului pe avizul de recepție.

La data de 23.04.2024 reclamantul a depus în adresa Centrului Național Anticorupție o cerere prin care a comunicat centrului că nu ar fi primit răspuns la cererea sa până la data de 23.04.2024 și că solicită repetat examinarea cererii.

Prin răspunsul Centrului Național Anticorupție nr. 08/03-7401 din 02.05.2024 i-a fost comunicat repetat petiționarului conținutul răspunsului nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 cu careva teze suplimentare ce se referă la momentul intrării actelor normative în vigoare.

La 05 iunie 2024 Chicu Andrei prin intermediul avocatului a înaintat o acțiune de contencios administrativ împotriva Centrului Național Anticorupție admiterea cererii și obligarea Centrului Național Anticorupție de a efectua recalcularea vechimii în muncă a lui Chicu Andrei, cu includerea a avantajelor o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pe perioada 23.12.2016-29.12.2023, inclusiv încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, face referire la prevederile art. 207 alin. (1), alin. (2) lit. d), 10 alin. (1), 189 alin. (1), 206 alin. (1) lit. a), 208 alin. (1), 163 lit. c), 209 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

Din pretențiile formulate de reclamantul Chicu Andrei în cererea de chemare în judecată, ultimul consideră că răspunsurile nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 și nr. 08/037401 din 02.05.2024 emise de Centrul Național Anticorupție urmează a fi anulate iar ca efect la aceasta instanța de judecată a fost sesizată cu prezenta acțiune în scopul obligării centrului de a recalcula vechimea în muncă a reclamantului.

Cert este că reclamantul a primit răspunsul nr. 08/02-5483 din 01.04.2024 care prezintă decizia pe marginea sa prealabilă din 20.03.2024, totodată ultimul nu a contestat în termen de 30 de zile de la data comunicării adică de la data de 10.04.2024, ci contestă abia la data de 05.06.2024, invocând de fapt că el contestă răspunsul din 08/037401 din 02.05.2024 prin care el a fost doar informat că anterior i-a fost comunicată decizia.

Straniu sau nu deși reclamantul în cererea de chemare în judecată menționează că nu ar fi primit răspunsul emis de Centrul Național Anticorupție nr. 08/02-5483 din 01.04.2024, singur reclamantul l-a prezentat la materialele cauzei, fapt prin care se vede că reclamantul urmărește inducerea participanților în eroare.

Subsecvent, atenționează că acțiunea în contencios administrativ a fost depusă cu depășirea termenului, or reclamantul nu a solicitat nici repunerea în termen.

În acest sens anticipează ideea reclamantului precum că prin răspunsul nr. 08/037401 din 02.05.2024, emis de Centrul Național Anticorupție ar fi examinat în fond cererea prealabilă și prin asta reclamantul ar fi repus în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată, termenul de 30 de zile curgând din momentul notificării răspunsului pe marginea cererii.

Atrage atenția că, instituția repunerii în termen a acțiunii, este prerogativa și competența doar a instanței de judecată și nicidecum a autorității publice întrucât autoritatea publică nu este competentă să repună în termen cererea de chemare în judecată, or răspunsul cu care nu este decacord reclamantul a fost adus la cunoștința acestuia la data de 10.04.2024, unde este explicat corect calea de atac și modalitatea de contestare al acestuia, fiind doar reiterate de către centru și în răspunsul nr. 08/037401 din 02.05.2024 referitor la cererea prealabilă depusă la data de 20.03.2024.

Iar, faptul că reclamantul a considerat de cuviință să depună o cerere la 23.04.2024 către Centru în care invocă dezacordul cu anumite concluzii cu referire la calcularea vechimii în muncă și invocă că nu ar fi primit răspuns la cererea sa, care nu corespunde cu adevărul deoarece acesta a primit răspunsul la 10.04.2024 nu suspendă curgerea termenului de contestare.

Or, potrivit art. 209 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, termenul limită de sesizare a instanței de judecată cu acțiune în contencios administrativ, a expirat de drept la 10 mai 2024- zi de vineri, zi lucrătoare.

Contrar normelor citate, cererea de chemare în judecată a fost depusă de Chicu Andrei la 05.06.2024, adică peste 26 zile după expirarea termenului stabilit de Lege, fapt ce denotă încălcarea termenului prevăzut de art. 209 Cod administrativ de sesizare a instanței de judecată cu acțiune în contencios administrativ.

Aşadar, cererea de chemare în judecată înaintată de Chicu Andrei la 05 iunie 2024, este depusă peste termenul legal prevăzut de lege, iar careva motive întemeiate de repunere în termen a acțiunii invocate de reclamant nu au fost prezentate

Din aceste considerente, constată că acțiunea a fost depusă cu omiterea termenului, respective specificăm că condițiile stabilite de legiuitor la art. 209 din Codul administrativ, pentru exercitarea dreptului la acțiune în interiorul termenului, asigură o îmbinare echitabilă a intereselor tuturor, inclusiv dreptul de a fi examinată cauza „în mod echitabil", iar, dreptul la un proces echitabil include respectarea principiului egalității armelor, care presupune posibilități procesuale egale pentru părțile în proces, indiferent de calitatea lor.

In acest context, punctează că în mod inevitabil și obiectiv urmează a fi declarată inadmisibilă acțiunea, pe motivul depășirii termenului de înaintare a acțiunii în contencios administrativ. Or, opunerea prescripției revendicărilor înaintate de reclamant anihilează necesitatea aprecierii temeiniciei faptelor, prin care acesta își argumentează cerințele, pretinsul titular al dreptului material urmează a fi sancționat pentru pasivitate nejustificată prin stingerea elementului de protecție juridică al acestui drept, astfel încât, în această ipoteză, instanța de judecată nu urmează să clarifice fondul unei cereri, care în mod inevitabil și obiectiv urmează a fi respinsă pe motivul depășirii termenului de prescripție, or, un astfel de proces ar fi lipsit de un scop legitim pentru desfășurare.

Totodată, consider că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, în condiții care să n-o plaseze într-o situație dezavantajoasă sau mai avantajoasă în raport cu adversarul său. Iar, între părți trebuie să se mențină un echilibru corect. Or, admiterea acțiunii înaintată cu depășirea termenului de prescripție, ar constitui o plasare a reclamantului într-o situație mai avantajoasă decât celelalte părți, încălcindu-se prin aceasta principiul egalității armelor și dreptul de apărare împotriva reclamantului.

În acest context, reiterează că limitele de termen (prescripția) impuse în vederea apărării judiciare a drepturilor pretinse a fi lezate, sunt acceptabile în interesul unei bune administrări a justiției, urmărind un scop legitim de a asigura securitatea raporturilor juridice și protejarea persoanelor ce ar putea fi acuzate împotriva învinuirilor lipsite de actualitate (stale claim) susceptibile de a provoca dificultăți în eliminarea și preîntâmpinarea actelor de injustiție, în speță s-a constatat că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209, urmând a fi declarată inadmisibilă.

Prin urmare, autoritatea publică pârâtă solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată.

În ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Chicu Andrei, avocatul Conoval Igor, a solicitat admiterea integrală a cererii de chemare în judecată conform motivelor de fapt şi de drept invocate.

Reprezentantul pârâtului Centrul Național Anticorupție, Maxim Violeta, a solicitat respingerea cererii ca fiind neîntemeiată.

Reclamantul Chicu Andrei nu s-a prezentat în ședința de judecată, interesele acestuia fiind reprezentate de către avocatul Conoval Igor.

Aprecierea instanței de judecată.

Examinând acțiunea reclamantului Chicu Andrei, audiind explicațiile participanților la proces, studiind argumentele pârâtului, probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă şi pasibilă de a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, *prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ*.

Potrivit prevederilor art. 3 din Codul administrativ, *legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept. Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii*.

Conform art. 5 din Codul administrativ, *activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.*

Prin prisma art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.*

Potrivit art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că *actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.*

Totodată, conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, *autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.*

Aferent admisibilității acțiunii.

În sensul art. 20 și art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, *orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege.* Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Astfel, prin urmare, răspunsul Centrului Național Anticorupție nr. 08/03-7401 din 02.05.2024 privind refuzul recalculării vechimii în muncă este un act administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului Chicu Andrei.

Instanța de judecată reține că admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ prevede că *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

Conform art. 39 din Codul administrativ, *controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente*. Instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamantul Chicu Andrei este destinatarul actului administrativ contestat.

Noțiunea „revendică încălcarea” nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului”. „Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, art. 20 Constituția Republicii Moldova, art. 39 din Codul administrativ).

În conformitate cu art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

În temeiul art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, controlul de legalitate a actelor Centrului Național Anticorupție este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

deoarece aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamantul Chicu Andrei cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Mai mult, acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Obiectul acțiunii în obligare constă în obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) din Codul administrativ prevede că acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Urmează a fi reținut că acțiunea în contencios administrativ privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de recalculare a vechimii în muncă cu înlesniri pe perioada 23.12.2016-29.12.2023 și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost înaintată la data 31 mai 2024, ca urmare a respectării procedurii prealabile, confirmate prin răspunsul nr. 08/03-7401 din 02 mai 2024, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamantul Chicu Andrei.

Ab initio, instanța de judecată a constatat că prin prisma prevederilor art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, motive de inadmisibilitate în privința acțiunii de contencios administrativ înaintată de Chicu Andrei nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Aferent temeiniciei acțiunii.

Instanța de judecată reține că, la data de 29.12.2023 Centrul Național Anticorupție a emis certificatul prin care se confirmă că reclamantul a fost asigurat cu drepturi bănești până la data de 29.12.2023, totodată de către Secția resurse umane al Centrului Național Anticorupție a fost eliberat reclamantului certificatul cu nr. 08/176 din 27.12.2023 prin care se confirmă că Chicu Andrei a activat în cadrul Centrului de la 23.12.2016-29.12.2023. (f.d. 13-15)

La 20 martie 2024, reclamantul s-a adresat cu cerere către Centrul Național Anticorupție prin care a solicitat calcularea stagiului conform prevederilor Hotărârii de Guvern al RM nr. 78 din 21.02.1994. (f.d.9, f.d. administrativ 2)

Prin răspunsul Centrului Național Anticorupție nr. 08/02-5483 din 01.04.2024, i-a fost comunicat reclamantului că certificatul nr. 11 din 29.12.2023 a fost rectificat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1048/2023 (în vigoare din 28.12.2023). De asemenea a fost informat că noul certificat a fost expediat conform procedurilor reglementate de HG nr. 1176/2010, Casei Naționale de Asigurări Sociale. (f.d.10, f.d. administrativ 3)

La data de 24 aprilie 2024, reclamantul Chicu Andrei s-a adresat cu cerere repetată prin care a solicitat examinarea cererii prealabile. (f.d. administrativ 5)

Prin răspunsul Centrului Național Anticorupție nr. 08/03-7401 din 02.05.2024, i-a fost comunicat reclamantului că nu există temei de recalculare a vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei. (f.d. administrativ 6-7)

Prin urmare, la data de 31 mai 2024, Chicu Andrei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național Anticorupție cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d.3-7)

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată conform Legii privind organizarea judecătorească. Pentru realizarea controlului judecătoresc se impune respectarea prevederilor legale de competență jurisdicțională. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este stabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

În cele ce succed, instanța de judecată reiterează, că obiectul litigiului constă în obligarea Centrului Național Anticorupție de a elibera un certificat cu referire la recalcularea stagiului de muncă pe perioada 23.12.2016-29.12.2023 cu aplicarea privilegiilor prevăzute de HG nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare modificată prin HG nr. 1048/2023 în vigoare din 28.12.2023 cu calcularea stagiului de muncă o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

În temeiul art. 73 alin. (3) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare şi, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

În conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În temeiul pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, se statuează că la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare:

b) serviciul în organele securităţii statului, organele afacerilor interne, Poliţia de Frontieră, organele Centrului Naţional Anticorupţie şi în organele sistemului administraţiei penitenciare în funcţii publice cu statut special;

c) perioada activităţii în ministere şi departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu menţinerea în serviciul militar activ sau în statele organelor afacerilor interne Poliţiei de Frontieră organelor Centrului Naţional Anticorupţie, şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare; aflarea în prizonierat, de acesta nu a fost benevol şi dacă militarul aflat în prizonierat nu a săvîrşit infracţiunii împotriva Patriei; timpul aflării sub arest şi ispăşirii pedepsei de către militari, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, traşi în mod neîntemeiat la răspundere penală sau supuşi represiunilor şi reabilitaţi ulterior; durata activităţii în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare.

Prin urmare, reclamantul își întemeiază acțiunea în contencios administrativ în baza prevederilor art. 42^1 alin. (2) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, care stabilește că, perioada de serviciu în cadrul Centrului în calitate de ofițer anticorupție al subdiviziunii cu destinație specială se include în vechimea în muncă specială care acordă dreptul la pensie și se calculează de la coeficientul 1 la 1,5 conform legislației în vigoare. Subdiviziunile cu destinație specială sunt stabilite de directorul Centrului, prevederi care au intrat în vigoare la data de 04.06.2024, însă reclamantul a fost eliberat din funcție la data de 29.12.2023.

În acest sens, în urma modificărilor din anul 2024 efectuate la Legea nr. 1104/2004 și Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 și ținând cont de prevederile Legii 245/2008 cu privire la secretul de stat, directorul Centrului Național Anticorupție a stabilit subdiviziunile cu destinație specială din cadrul Centrului Național Anticorupție, după intrarea modificărilor în vigoare.

Respectiv, în această ordine de idei este de menționat faptul că, la 28.12.2023 au intrat în vigoare și prevederile pct. 8 lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar unde Centrul Național Anticorupție a fost inclus la pct. 8 lit. c) alineatul al patrulea ca instituție Centrul Național Anticorupție care are în subordinea sa subdiviziuni cu destinații speciale, iar pentru activitatea în cadrul acestora vechimea în muncă se calculează cu înlesniri.

La caz, atât Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, cât și Legea specială din 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (în redacția de până la 28.12.2023) - nu stabilea careva înlesniri în sensul invocat de reclamant.

Deci, se atestă faptul că în acest context, temei juridic în vederea calculării vechimii în muncă cu înlesniri pentru perioada 23.12.2016-28.12.2023 nu există, reclamantului fiindu-i calculată perioada cu înlesniri de la data de 28.12.2023-29.12.2023.

Relevante speței sunt și dezideratele Hotărârii Curții Constituționale nr. 27 /2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăti sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a menționat că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

Deci, un asemenea drept social odată ce reclamantul la dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 30.12.2023, respectiv, toate modificările operate în actele legislative, care reglementează modul de calculare a vechimii în muncă și stabilirea pensiei au efect doar pentru persoanele - ofițerii anticorupție, care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavând efect retroactiv, potrivit regulilor generale de acțiune a legii în timp. Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

Articolul 7 din Codul civil al Republicii Moldova stipulează expres că, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.

Astfel, urmează a fi apreciate critic argumentele reclamantului în partea retroactivității legii invocând legea penală.

Or, este inadmisibil de a atribui efect retroactiv legii, ce modifică condițiile de constituire a unei situații juridice anterioare, ceea ce contravine direct prevederilor alin. (1) - (3) art. 7 din Codul civil, care stipulează că legea civilă nu are caracter retroactiv.

În această ordine de idei, se atestă că pârâtul la emiterea actului administrativ contestat nu a admis abateri de la legislația în vigoare, iar argumentele reclamantului nu pot fi reținute, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar răspunsul Centrului Național Anticorupție se întemeiază pe o interpretare corectă a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor, în conformitate cu competențele sale.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: *respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).*

Reieșind din cele relatate *supra,* examinând temeiurile invocate de către reclamantul Chicu Andrei întru obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de recalculare a vechimii în muncă cu înlesniri pe perioada 23.12.2016-29.12.2023 și încasarea cheltuielilor de judecată, coroborându-le cu contraargumentele invocate de pârât întru confirmarea legalității actului administrativ emis, instanța de judecată nu a identificat temei de anulare a actul

administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, motiv pentru care acțiunea reclamantului este pasibilă de respingere.

În conformitate cu prevederile art. 224-229 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge acțiunea în contencios administrativ depusă de Chicu Andrei împotriva Centrului Național Anticorupție privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de recalculare a vechimii în muncă cu înlesniri pe perioada 23.12.2016-29.12.2023 și încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani.

Președintele ședinței, Cristina Panfil
Judecător